

DOMAČIN.

DOMAČIN izhaja vsako soboto popoldne, če je ta dan praznik dan poprej ob istem času. — Naročnina za Ljubljano z dostavljanjem na dom: celoletno 3 K, polletno 1 K 50 v, četrletno 75 v; po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrletno 1 K. — Uredništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu DOMAČINA. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Inserati (oglasti): Trikrat razdeljena petit-vrsta pri enkratni objavi 12 v, pri vsaki nadaljnji objavi 8 v, pri dvostopni petit-vrsti v reklamnem delu stane vrsta 20 v. Cela stran 30 K, pri večkratnem objavljanju po dogovoru znaten popust. — Upravništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr.

Štev. 32.

V Ljubljani, dne 24. oktobra 1914.

Leto II.

Svetovna vojna.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

Boji v Galiciji. — Rusi so se utrdili na črti Stary Sambor—Medyka. — Bitka med našo armado in Rusi se je pričela in je v polnem teku. — Naše čete osvojile Toronyje.

Dunaj, 14. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglasajo: Dne 14. oktobra popoldne. V črti Stary Sambor—Medyka se nahajajo utrjene sovražnikove pozicije. Naše čete napadajo. Ti boji pridobivajo na obsegu. V Karpatih smo po štiridnevnih bojih zavzeli Toronyjo in zasledovali Ruse proti Wyszкову. Manjši uspešni spopadi z umikajočimi se sovražnimi oddelki so se vršili v dolini Visso.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Listi poročajo: Na vzhodno-pruskem je bila ruska ofenziva sedaj popolnoma ustavljena. Dne 12. t. m. uvedeni poskus, prijeti nemške pozicije pri Schwirwindtu od strani, se je popolnoma ponesrečil. Nemci so izvršili protinapad in Ruse odločilno porazili. Tudi napad Rusov preko Lycka in Bialle se je ponesrečil. Močen vpliv na položaj v Vzhodni Prusiji bo imelo prodiranje nemških čet proti Varšavi. Iz dejstva, da je bilo pred Varšavo pred kratkim ujetih 2000 in sedaj zopet 8000 Rusov, je sklepati na prodiranje močnih nemških oddelkov proti Varšavi. Dejstvo, da so se Nemci nenadno prikazali pred Varšavo, je Ruse popolnoma presenetilo. Zato tudi Rusi sedaj zbirajo pri Varšavi močne čete.

Ob srednji Visli so združene nemške in naše čete na več krajih dosegle precejšnje uspehe. Poskusi Rusov pri Ivangorodu in južno od tega mesta, pretrgati našo črto, so se izjalovili.

Na gališkem bojišču so Rusi pritegnili močna ojačenja na črti vzhodno od Przemysla in Chyrova ter poskušajo naše pozicije omajati. To se jim do sedaj ni posrečilo nikjer, nasprotno so imele naše čete na več krajih prav bistvene uspehe in je le vprašanje

Podlistek.

Na razpotju življenja.

Vaška slika, pisal I. L. Hrdina. — Iz češčine prevel Podravski.

(Dalje.)

„Posestvo — vse posestvo zaigral?“

„Da.“

„Da ne bo imel nobenega?“

„Nikdar.“

„Kako se je to zgodilo?“

Inù, napuh se zmerom kaznuje. Zamecki je prišel včeraj v knežjo krčmo na Permi — med kmete v Toužetinu ni zahajal — sešel se je ondi z uradniki iz gradu ter drugimi gosti in se ž njimi veselo zabaval. Zunaj je razgrajala ujma, da so steklenice poskakovale na mizah.

„To je božje dopuščanje?“ je rekel grajski oskrbnik, ko je strela vdarila v neko bližnjo jelko; „niti psa ne bi pognal vén“.

„Jaz si tudi mislim, da mi sedaj nihče ne bi šel niti za desetak po tobak!“ doda libohoviški žid Benjamin.

„Tebi sevéda ne!“ reče Zamecki, „meni pa na samo besedo, kakor gospodu knezu.“

Jaz mislim, samo za lepo nagrado?“

„Ne, zastoj.“

„Ali na strogo povelje.“

„Na eno samo besedo.“

„Toda daleč ne.“

„Iz Toužetina na Permo — to je uro pota.“

„Ne vem kdo bi vas ubogal kvečjemu kak bedast služabnik.“

„Ne, moja žena!“

„Klarica?“

„Da, moja žena.“

„V tej ujmi ne bo šla, ko bi vas tudi imela do smrti rada!“

„Koliko staviš, žid?“

Oskrbnik je opominjal Zameckega, češ naj miruje

„Koliko staviš?“ je klical.

Benjamin je nekoliko premišljeval ter gledal vén skozi okno. Navzoči so svarili Zameckega, naj se ne spusti z židom v tako drzno igro, naj ne žali svoje mlade žene in samega sebe.

„Molčite! koliko staviš, Benjamin!“

„Kakšen je torej pog j?“

Da pride Klarica v tej ujmi do polnoči semkaj peš.,

časa, kdaj bodo Rusi popolnoma pregnani iz teh pokrajin.

Napadi na utrjene srbske pozicije v Zahodni Srbiji ugodno napredujejo. Pričakovati je v kratkem dobrih poročil s tega bojišča.

Osvojitve utrdb pri Stari Soli. — Naši uspehi pri Starem Samboru in na jugovzhodni fronti od Przemysla.

Dunaj, 15. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglasajo dne 15. oktobra opoldne: Včeraj so osvojile naše čete utrjene višine pri Stari Soli. Naš napad pri Starem Samboru je pridobil na prostoru. Severno od Strwjaca se nahaja cela vrsta višin do severno-vzhodne fronte od Przemysla v naši posesti. Ob reki San navzdol proti trdnjavi se tudi vrše boji. — Na zasledovanju sovražnika preko Karpat smo dosegli Wyszkw in Skok.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Pri Rafailowu poraženi Rusi se umikajo proti Zieloni.

Dunaj, 16. oktobra. Uradno razglasajo dne 15. oktobra opoldne: Boji na naši celi fronti Stari Sambor do izliva reke San so se nadaljevali tudi včeraj.

V marmoroškem okrožju so naši, sovražnika zasledujoči oddelki zasedli Raho. V dolini Črne Bistrice se Rusi umikajo, ker so jih naše čete porazile pri Rafailowu, proti Zieloni.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Veliki naši uspehi vzhodno od Chyrowa in Przemysla. — Višine Magiera v naših rokah. — Odbiti ruski napadi pri Starem Samboru in Jaroslawu. — Porazena ruska konjenica zapadno od Varšave.

Dunaj, 19. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglasajo dne 19. oktobra opoldne:

V bitki vzhodno od Chyrowa in Przemysla je nam včerajšnji dan donesel znova velike uspehe. Posebno ljut je bil boj pri Myzyniecu. Naše čete so po močnejših artilerijskih predpripravah zavzele včeraj popoldne višine Magiera, ki je bila doslej v sovražnikih rokah in ki je našemu prodiranju povzročila znatne težkoče. Severno od Myzynieca je naša ofenziva dospela v napadalno distanco do sovražnika, vzhodno Przemysla pa do holmov pri Medyki.

Na južnem bojnem krilu smo odbili ruske napade, naperjene zlasti proti višinam jugozapadno od Starega Sambora in izvršene tudi po noči.

V dolini Stryja in Swice prodirajo naše čete dalje, neprestano se boreč. Tudi ob reki San so se včeraj vršili boji na raznih točkah.

Popolnoma ponesrečil se je tudi ob nastopu noči izvršen napad na naše čete, ki smo jih pri Jaroslawu prepeljali na vzhodno obrežje reke.

Na ruskem Poljskem je združena nemška in avstro-ogrška konjenica potisnila preko Sokaczewa veliko konjeniško četo, ki je poskušala prodirati zapadno od Varšave.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

„Tu je moj denar.“

„Koliko ga je?“

„Za par konj — tisoč goldinarjev.“

„To je premalo.“

„Torej dva tisoč.“

„Več nimaš?“

„Nu, vso svojo hišo v Libohovicah povrh.“

„Jaz pa svoje posestvo v Toužetinu.“

„Ki pa je zadolženo.“

„Ki pa je vendar več vredno, nego tvoja baraka.“

Torej tukaj pred pričami — vi hočete oditi, gospodje? Ne bojte se, da bote morali iti za priče k sodniji! — pred tremi pričami se žid Benjamin zaveže, da bom namesto njega Libohoviški tržan, ako moja žena pride sem peš do polnoči!“

„Gospod Zamecki pa se zaveže, da bo namesto njega kmet v Toužetinu, ako njegova gospa ne pride!“

Zamecki je poiskal poslanca in ta je po dolgem prigovarjanju ter proti lepi, naprej izplačani nagradi stekel v največji ujmi skozi gozd proti Toužetinu.

Ura je bila ednajst, ko se je vrnil — sam.

„Kje je moja žena?“ ga vpraša Zamecki.

„Na večer je šla z doma ter se še doslej ni vrnila.“

„Kdo je to rekel?“

Pestunja, ki je sama v vsem poslopju.“

Zamecki obledi ter pogleda na uro.

„Benjamin, ali mi dodaš eno uro?“

„Ne.“

„A Klara mora priti sém peš?“

„Dà.“

„Dobro! — pojdem po njo sam do polnoči moram biti tukaj, ko bi jo tudi moral strgati iz pekla.“

In vzeši klobuk, je zdrvil vèn, ter kakor od mesta poboja stekel proti domu. Skoro brez sape je planil v sobo.

„Klarica, ali si ti tukaj?“

„Ni je!“ odvrne prestrašena pestunja.

„Kje je?“

„Ne vem.“

„Na katero stran je odšla?“

„Nisem gledala.“

Kakor znorel je divjal po vasi, po polju klical in iskal v največji ujmi — Bog vé, kje je bila Klarica! —

Bilo je pol dvanajstih — Benjamin je poslušal. Ničesar se ni oglasilo. Na to tri četrt na dvanajst — zunaj je zalajal pes — toda bil je samo ponočni čuvaj, ki je šel mimo. Še pet minut, še dve, že bije dvanajst ura je že odbila. Sedaj Zamecki že sme priti. Benjamin je pogledal po osupnenih gostih, ki so tu nalašč počakali, se globoko oddahnil in blede lice se mu je zjasnilo.

(Dalje prihod.)

**Bitka na črti Stari Sambor—Medyka—
San proti Dnjestru se razvija za nas
uspešno. — Doslej ujetih 15.000 Rusov.
— Nemci so odbili ruski napad pri
Ivangorodu-Kozienicah.**

Dunaj, 17. oktobra. (Kor. urad.) Uradno se poroča dne 17. oktobra opoldne: Na črti Stari Sambor-Medyka in ob Sanu se je vnela bitka in tudi naše operacije proti Dnjestru so uspešne. Severno od Wyszkowa smo Ruse iznova napadli in vrgli nazaj. Pri Synowucku so forsirale naše čete reko Stry, zasedle vrhove severno od tega kraja ter začele sovražnika zasledovati. Ravno tako so prišli vrhovi severno od Podbuza in južno-vzhodno od Starega Sambora po hudih bojih v našo posest. Tudi severno od reke Strwiaz napreduje naš naskok. Severno od Przemysla smo začeli tudi mi že na vzhodnem bregu reke Sana pridobivati na ozemlju. Števila med našimi operacijami ujetih, se seveda ne da še približno pregledati. Po dosedanjih poročilih jih je že več kakor 15.000.

Na ruskem Poljskem so naši zavezniki zopet odbili napad na Ivangorod-Kozienice z zelo velikimi izgubami za Ruse.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

**Naše čete so iz Karpatov prodrle do
Lubienc, Orowa in Uroza. — Pred Prze-
myslom so imeli Rusi 40.000 mrtvih
in ranjenih.**

Dunaj, 18. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglasaajo dne 18. oktobra opoldne:

Včeraj smo nadaljevali z napadi v bitki na obeh straneh reke Strwiaz in smo mestoma že dospeli docela blizu sovražne bojne vrste. Na posamnih točkah napredujejo sedaj naše čete kakor v trdnjavski vojni s pomočjo okopov. V pretekli noči smo krvavo odbili več ruskih napadalnih poskusov. V boj je posegla naša težka artilerija. Nadaljujemo zasledovanje sovražnika, ki smo ga potisnili severno od Wyszkowa. Druge naše čete, ki so udarile preko Karpatov, so prodrle do Lubienc na višine severno od Orowa in v okolici Uroza. Ruske izgube ob napadu Przemysl se cenijo na 40.000 mrtvih in ranjenih.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

**Naše čete so zavzele Stryj, Körösmező
in Seret. — Francosko brodovje je be-
žalo pred našim podmorskim čolnom.
— Naše torpedovke obstreljavale Bar.**

Dunaj, 20. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglasaajo dne 20. oktobra opoldne:

Bitka v srednji Galiciji, zlasti severno od reke Strwiaz, se nadaljuje s še večjo ljutostjo. Naš napad pridobiva neprestano na prostoru proti vzhodu. Za posamne, posebno važne višine se na obeh straneh bore z najskrajnejšo ljutostjo. Vsi puskusi sovražnika, da bi nam zopet vzeli Magiero, so se ponesrečili. Naše čete pa so osvojile višino severnovzhodno od Tyszkowic,

za katere so bile ljute borbe. V teh bojih smo zopet ujeli mnogo Rusov, med njimi enega generala in uplenili tudi mnogo strojnih pušk. Ujetniki pripovedujejo o groznem učinku našega artilerijskega ognja.

Južno od reke Strwiaz, kjer se naša fronta razteza preko Starega Sambora, stoji bitka. Ko smo prepodili sovražnika, smo zasedli Stryj, Körösmező in Seret.

O dogodkih v Adriji poročajo vrhovnemu armadnemu poveljstvu:

Zjutraj dne 17. oktobra so se vršili na morju ob rtu d'Ostro spopadi med posamnimi torpedovkami in podmorskimi čolni, ki jih je podpiral eden izmed zrakoplovov, in med francosko križarko „Waldeck-Rousseau“. Dasi je križarka naše ladje ljuto obstreljavala, vendar so se povrnila na svoj cilj docela nepoškodovane. Francoska križarka je obstreljavala svetilnik ob rtu d'Ostro, poškodovala pa ga je neznatno samo na galeriji. Francosko brodovje, ki se je pojavilo na morju, precej daleč od obrežja, se je jadrno umaknilo, čim je opazilo naše podmorske čolne.

V zgodnjih jutranjih urah dne 13. oktobra, so naše torpedovke odplule proti Baru in so uničile iz najbližje bližine z artilerijskim ognjem skladišče in natovorjene vozove.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

**Zmagoviti boji med Felsztynom in Me-
dyko — V Karpatih smo zavzeli sedlo
Jablanico. — Na Ogrskem ni nobenega
Rusa več. — V Bukovini so naše čete
dosegle Veliki Seret.**

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglasaajo dne 21. oktobra opoldne: V težkih, trdovratnih napadih na ojačene sovražnikove pozicije od Felsztyna do ceste vzhodno od Medyke smo zopet na raznih točkah pridobili na terenu, dočim niso mogli ruski protinapadi nikjer prodrati. Preteklo noč so naše čete z naskokom zavzele kapelske višine severno od Mysynieca. Južno od Magiere se jim že včeraj posrečilo, da so iz osvojenih sel in vasi prodrle na višino.

Na južnem krilu se večinoma bori artilerija. Z obsežno vporabo poljskih utrdb je navzela bitka po večini značaj trdnjavske vojne.

V Karpatih so naše čete včeraj osvojile sedlo Jablanico, zadnji gorski prelaz, ki so ga Rusi imeli v posesti. Na ogrskih tleh ni torej nobenega sovražnika več.

Naše prodiranje v Bukovini je doseglo Veliki Seret.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Z nemško-francoskega bojišča.

**Nemci zavzeli Lille in vjeli 4500
Francozov. — Lyck je zopet v nem-
ških rokah. — Na vzhodnem bojišču
so Nemci vjeli skupaj 11.000 Rusov
in vplenili 51 topov.**

Berolin, 14. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja: Veliki glavni stan dne 14. oktobra opoldne. Iz Genta se umika z veliko naglico sovražnik, pri katerem se nahaja tudi del antwerpenske posadke, proti zapadu k morskemu obrežju. Naše čete ga zasledujejo.

Zasedli smo mesto Lille. Tam smo ujeli 4500 Francozov. Oblasti so proglasile Lille napram nemškim četam kot odprto mesto. Vkljub temu je sovražnik pri obkoljevalnem poskusu iz Dunkerque potisnil svoje čete semkaj z naročilom, naj se tu drže do prihoda obkoljevalne armade. Ker ta naravno ni dospela, je imelo to za posledico, da je bilo brezsmotreno branjeno mesto poskodovano ob osvojitvi po naših četah. Z armadne fronte nimamo ničesar poročati. Dognali smo, da ste tik katedrale v Reimsu postavljeni dve težki bateriji. Nadalje smo opazili, da se dajejo svetlobni znaki s cerkvenega zvonika. Samoobsebi se razume, da moramo pobijati vse našim četam škodljive sovražne odredbe in bojna sredstva, ne oziraje se na zgodovinsko katedralo. Francozi so torej slejkoprej krivi, ako bo za Francoze čestita zgradba žrtev te vojne.

Na vzhodnem bojišču smo pri Schirwindtu odbili Ruse, ujeli 3000 mož ter uplenili 26 topov in 12 strojnih pušk.

Lyck je zopet v naši posesti. Iz Bialle se je sovražnik umaknil. Ko smo južno od tu odbili ruske predčete proti Varšavi, smo zajeli 8000 Rusov in uplenili 25 topov.

Berolin, 15. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja: Generalni štab razglaša:

Veliki glavni stan dne 15. oktobra, opoldne. Pri Antwerpnu smo v celem ujeli kakih 4000 do 5000 sovražnikov. Računamo s tem, da bomo v doglednem času polovili še veliko število belgijskih vojakov, ki so oblekli civilna oblačila. Po poročilih konzula v Terneuzenu je prekoračilo kakšnih 20.000 belgijskih in 2000 angleških vojakov holandsko mejo, kjer so jih razorožili. Zbežali so z največjo naglico. To izpričujejo množine vreč z obleko, ki so jih proč vrgli bežeči vojaki, zlasti oni od „Royal Naval“ divizije.

Vojni plen v Antwerpnu je velik: Najmanj 500 topov, ogromna množina municije, mnogo sedel, zelo veliko sanitetnega materijala, številni avtomobili, mnogo lokomotiv in vagonov, 4 milijone kilogramov žita, mnogo moke, premoga in prediva, za 10 milijonov mark volne, baker in srebro v vrednosti pol milijona mark, cel oklopni železniški vlak, več natovorjenih vlakov in velike črede živine. Belgijske in angleške ladje se ne nahajajo več v Antwerpnu. Ob izbruhu vojne je bilo v Antwerpnu usidranih 34 nemških parnikov in 3 jadrnice. Vse te ladje se nahajajo še tu z eno edino izjemo, samo stroji in kotli na njih so pokvarjeni. Belgijci so navrtali in potopili samo parnik „Gneisenau“ severnonemškega Lloydja. Velika pristaniška zatvornica je nepoškodovana, vendar pa za sedaj ni porabljiva radi potopljenih čolnov, ki so obteženi s kamenjem. Pristaniške naprave so nepoškodovane. Mesto je le malo trpelo. Prebivalstvo je razmeroma mirno in zdi se, da je veselo, da je konec grozot, zlasti ker je sodrga jela že pleniti.

Ostanki belgijske armade so se jadrno umaknili, čim so se naše čete približale Gentu. Belgijska vlada izvzemši vojnega ministra, je baje odšla v Havre.

Francoške napade v okolici Alberta smo odbili. Francozi so imeli znatne izgube. Sicer ni na zapadu nobenih sprememb.

Na vzhodu je smatrati ruski, z močnimi četami izvršen sunek na vzhodno Prusijo kot ponesrečen.

Napad naših, na Poljskem ramo ob rami z avstro-ogrsko armado se borečih čet napreduje. Naše čete

se nahajajo pred Varšavo. Ruski sunek, ki ga je izvršilo okrog 8 armadnih korov iz črte Ivangorod — Varšava preko Visle, smo odbili. Rusi so imeli težke izgube. V ruskih listih razširjene vesti o uplenjenih nemških topovih so brez vsake podlage.

Brügge in Ostende v nemških rokah. — Brezuspešni ruski napadi v Vzhodni Prusiji.

Berolin, 16. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja: Veliki generalni štab poroča: Veliki glavni stan 16. oktobra opoldne: Rusi so 14. oktobra poskusili se zopet polastiti Lycka. Njihove napade smo zavrnili. Zajeli smo 800 vojakov, uplenili 1 top in 3 strojne puške.

Naše čete so zasedle 14. t. m. Brügge, 15. t. m. pa Ostende.

Severovzhodno od Reimsa smo odbili ljute napade Francozov. Francozi javljajo v uradnem poročilu, da so na raznih točkah fronte, tako n. pr. Berryau-Bac, severozapadno od Reimsa, precej napredovali. To poročilo ne odgovarja dejstvom v nobenem oziru.

Nemški plen v Brüggu in Ostendu. — Na francoskem bojišču. — V guberniji Suwalki. — Boji južno od Varšave.

Berolin, 17. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča iz glavnega stana z dne 17. oktobra dopoldne: V Brüggu in Ostendu so nemške čete zaplenile obilno vojnega materijala, med drugim mnogo pušk z municijo in 200 dobrih lokomotiv.

S francoskega bojišča ni poročati ničesar bistvenega.

V guberniji Suwalki so bili Rusi včeraj mirni. Število pri Schirwindtu ujetih se je zvišalo na 4000, nemške čete so uplenile še nekaj topov.

Boji pri Varšavi in južno od trdnjave trajajo naprej.

Na Francoskem je mir. — Pri Lycku in Varšavi se boji nadaljujejo.

Berolin, 18. oktobra. (Kor. urad.) Veliki glavni stan. Na zapadnem bojišču je včerajšnji dan potekel v splošnem mirno. Položaj je neizpremenjen. Na vzhodnem bojišču so naše čete v okolici Lycka v ofenzivi. Boji pri Varšavi in južno od tod še trajajo.

Bitka pri Nieu-Portu.

Berolin, 20. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja: Veliki glavni stan 20. oktobra dopoldne: Nemške čete, ki prodirajo iz Ostende ob obali, so zadele ob reki Yser pri Nieu-Portu na sovražne čete. S temi se od predvčerajšnjem bojujejo. Tudi včeraj smo zavrnili sovražnikove napade zapadno od Lille. Napadalec je imel pri tem znatne izgube. Na vzhodnem bojišču se ni zgodilo ničesar važnega.

Ljuti boji ob kanalu Yser in pri Lillu. — Nemci v ofenzivi. — Na zapadnem bojišču še ni odločitve.

Berolin, 21. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja: Veliki glavni stan, dne 21. oktobra dopoldne:

Ob kanalu Yser se nahajajo naše čete še v ljutih bojih. Sovražnik podpira svojo artilerijo z morja, severozapadno od Nieu-Porta. Pri tem je povzročila naša artilerija, da je postala neka angleška torpedovka za boj nesposobna. Boji zapadno od Lilla še trajajo. Naše čete so tudi tam pričele z ofenzivo in so vrgle sovražnika nazaj na raznih mestih. Ujeli smo okrog 2000 Angležev in uplenili več strojnih pušk.

Na vzhodnem bojišču še ni nobene odločitve.

Nezadovoljnost v taboru trojnega sporazuma.

Nezadovoljnost, nesloga in razprtije med državami trojnega sporazuma in njih zavezniki naraščajo od dne do dne in v zadnjem času se je ta nezadovoljnost z dosedanjimi dogodki na raznih bojiščih še poostrila vsled političnih in vojaških neuspehov.

Na Francoskem so sedaj že prenehali venomer upati, da bo vojskovanje Rusije na položaj na francoskem bojišču na za Francoze ugoden način vplivalo. To upanje so Francozi sedaj popolnoma opustili, ker uvidevajo, da Rusi dan za dnem doživajo poraze na nemško-ruskem in avstrijsko-ruskem bojišču. Popolni poraz ruskega napada po bitki pri Lvovu in z ogromnimi žrtvami združen poraz pred Przemyslom je Ruse prisilil, da so se na celi črti v Galiciji jeli umikati. Tudi ob vzhodnopruski meji se morajo Rusi pred zmogovito prodirajočo skupno armado obeh zveznih držav umikati. Bojna črta na vzhodnem bojišču proti Rusom se razteza dandanes od Karpatov do Baltiškega morja in na tej celi črti se nahajajo ruske armade v obrambi. Vsled nebrojnih neuspehov ruskega vojskovanja pa je položaj na Francoskem za združene Angleže in Francoze postal neugodnejši, in ta položaj se je še poslabšal po padcu Antwerpena, katerega so po izjavah Belgijcev in Francozov krivi Angleži, ki so namesto obljubljenе armade poslali le nekaj tisoč mož v Antwerpen.

Povsod med Francozi, Belgijci in Rusi narašča nezadovoljnost z Angleži.

Tudi posledice padca trdnjave Antwerpen so izzvale mnogo ogorčenja proti Angležem, ker so Angleži v Antwerpnu v velikanskih množicah uničili živila, kar v prvi vrsti sedaj občutijo Belgijci in ker so Angleži krivi obstreljevanja trdnjave Antwerpen, vsled česar je moralo tudi belgijsko prebivalstvo hudo trpeti. Vsa ta dejstva gotovo ne morejo pridobiti Angležem v tej vojni še novih zaveznikov, saj uvidevajo male države prav jasno, kako brezobzirno ravnaajo Angleži z imovino in življenjem svojih zaveznikov.

Bistveno ne bo torej v razmerju moči med obema vojskujočima strankama na francoskem in ruskem bojišču nikakih izprememb. Ker pa premoč, ki jo je imel začetkom vojske trojni sporazum, vsled dosedanjih uspešnih bojev obeh zveznih držav ne obstoja več, bo za nadaljnji potek te vojske merodajno boljše oboroženje, boljše vodstvo in boljši duh in razpoloženje vojskujočih se čet. In v tem oziru so dosedanja vojni dogodki že jasno dokazali, na kateri strani da je premoč.

Strašanska usoda, ki jo je morala doživeti belgijska država, je jasen dokaz za vse narode in države, koliko je vredno biti prijatelj in zaveznik Angležev. Angleži so krivi popolnega poloma belgijske države, Angleži so pahnili belgijsko državo v prepad, Angleži

so zakrivili usodo belgijskega prebivalstva, bedo in nesrečo, ki je zadela to zaslepljeno državo. Vsaka država si bo premislila stopiti v zvezo z Angleži, pomagati s svojo vojsko trojnemu sporazumu, če razmotrivajo njeni državniki natančno to usodo belgijske države.

In po teh dogodkih ni čuda, da je jela nezadovoljnost med Francozi in Rusi naraščati, saj so tudi Francozi prevarani, ki čakajo nestrpno zaman na izdatno pomoč svojih zaveznikov, angleških kramarjev, ki so pustili Francoze na cedilu.

Če ostane razmerje med vojskujočimi državami neizpremenjeno — in kakor vse kaže, bo ostalo neizpremenjeno — potem je končna zmaga našim avstrijskim in zavezniškim nemškim četam zajamčena. Avstrijsko in nemško orožje mora zmagonosno poraziti vse sovražnike in po za nas zmagonosni vojski bo tudi avstrijskim narodom, ki so vsi poslali svoje najboljše sinove v boj za ljubljeno domovino, zasijala boljša bodočnost. Skupno prelita kri avstrijskih narodov mora blagodejno vplivati na notranjepolitični položaj v naši domovini, skupno prelita kri mora zaceliti rane na našem državnem telesu. Pokazati moramo našim sovražnikom po vojni, da so vsi v Avstriji živeči različni narodi edini in da ga ni in ga nikoli ne bo sovražnika, ki bi mogel premagati našo domovino, ker jo ščitijo zvesti, cesarju vdani in med seboj edini in bratski narodi.

Trdnjavski poveljnik v Przemyslu moško odgovoril Rusom.

Dunaj, 16. oktobra. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalnega stana uradno poročajo: Dne 2. oktobra ob 3. popoldne je dobilo trdnjavsko poveljstvo to-le, na poveljnika naslovljeno pismo, ki ga je izročil poseben parlamentar:

„Gospod poveljnik! C. in kr. armada je zapustila sreča, zadnji uspešni boji naših čet so mi dali možnost, da obkolim trdnjavo Przemysl, ki je zaupana vaši ekscelenci. Za nemogoče smatram, da bi dobili kakršnokoli pomoč od zunaj. Da se izognemo brezkoristnemu prelivanju krvi, smatram, da je sedaj pravi čas, da predlagam vaši ekscelenci pogajanja o predaji trdnjave, ker bi bilo v tem slučaju mogoče zaprositi za vas in za posadko častne pogoje pri najvišjem vrhovnem poveljstvu. Ako vaša ekscelenca želi pričeti s pogajanja, blagovolite našemu, primerno pooblaščenemu odposlancu, podpolkovniku Vandamu, sporočiti svoje zahteve. Porabljam to priliko, da izrazim Vaši ekscelenci svoje velespoštovanje. — Poveljstvo Przemysl oblegajoče armade. General Radko Dimitrijevič.“

Na to pismo je bil takoj dan tale odgovor:

„Gospod poveljnik!

Šmatram pod svojo častjo, da bi na Vašo sramotno ponudbo dajal meritoren odgovor. — Poveljnik posadke v Przemyslu.“

Pogovor s poveljnikom Przemysla fml. Kusmanekom.

Iz Budimpešte poročajo: Dr. Landauer, zastopnik „Alkotmanija“ je bil sprejet od trdnjavskega poveljnika v Przemyslu fml. Kusmaneka, ki se je izrazil njemu nasproti tako-le:

Enoindvajsetdnevno obleganje od 18. septembra do 8. oktobra je imelo za mene sedem velikih dni.

Dne 18. septembra se je oblegovanje pričelo. Dne 2ega oktobra je prišel ruski parlamentar. Dne 4. oktobra smo slavili cesarjev god. Pri slavnostnem dinerju sem dobil še brzojavko s cesarjevimi čestitkami. Dne 5. oktobra je prihajalo obleganje hujshe in je doseglo 7. oktobra svoj višek. Dne 8. oktobra je obleganje ponehalo. Včeraj (18. t. m.) sem dobil zopet brzojavko cesarja. Kakor je bila tudi situacija, v kateri smo se nahajali, resna, vendar nisem nikdar dvomil o izidu. Od ponedeljka do srede sem doživel najbolj kritične ure svojega življenja. Toda s takimi četami in takim častniškim zborom, smo morali zmagati.

Dr. Landauer je vprašal, kje je bilo obleganje najhujše. Poveljnik je odgovoril; Povesod močno, toda južnovzhodno pri Bikovceh in južno pri Ozikovski in Dumkovički je bilo obleganje sila ljuto, najhujše pa proti Siedliski. Tu so leteli šrapneli tudi v mesto. Kadar sem zapuščal poveljništvo, so me pozdravljale granate. Neki ruski podpolkovnik je izjavil: „Przemysl in trdnjava sta najkasneje v 2 do 3 dneh naši.“ „Zmotil se je pač,“ je dostavil poveljnik smehljajoč se. Nato je fml. Kusmanek priznal, da je tehnika Rusov velikanska. Zlasti pehota je očitno izborna izvežbana v obleganju trdnjav, artilerija pa strelja mojstrsko. Za silo ruskih napadov, še bolj pa za izbornost naših oklopov na trdnjavi govori dejstvo, da je bilo na eni sami utrdbi mogoče konstatirati 300 strelav iz topov, ki so vsi dobro pogodili. Razpoloženje naših čet je bilo občudovanja vredno. Če bi hotel v polni meri pravično presoditi njih značaj, ne bi našel besed, eno samo hočem reči: „V polni meri so zaslužili hvalo Njegovega Veličanstva.“

Brezuspešen francoski napad na Kotor dne 19. septembra.

Dunaj, 16. oktobra. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalnega stana poročajo uradno:

O obstreljevanju utrdb v Boki Kotorski dne 19. septembra poročajo naknadno te-le podrobnosti: Z obstreljevanjem so pričele tri križarke in dve oklopnici, ki so jih spremljale štiri druge ladje. Ob pol 6. zjutraj se je pajavilo več ladij, ki so se v dveh skupinah približale vходу v pristanišče.

Čim so prišle ladje v strelno daljavo, so naše obrežne baterije Lustica in možnarske baterije Ostro pričele z ognjem, na kar so se francoske ladje postavile v bojno črto ter tudi jele streljati. Najbližja distanca 5000 do 6000 metrov od rta Ostro. Divizija je skoro prišla izven strelne daljave, na kar so naše utrdbe prenehale z ognjem. Neposredno na to so francoske ladje jele živahno streljati proti morsk gladini, najbrže proti navideznim podmorskim čolnom. Ob 6. zjutraj in 50 minut se je sovražnik okrenil proti jugozapadu in je kmalu izginil v dimu in megli. Bateriji Lustica in Ostro sta najbrže po enkrat zadeli, dočim so Francozi oddali 200 strelav velikega in srednjega kalibra. Francoske krogle so zadele brez izdatnih poškodb skalnati for Ostro ob eni izmed stranskih sten. 9 ali 10 strelav je zadelo skalnate stene Punta d'Ostro, ker so zapustili natančno vidljive sledove, ker se je kamenje jelo krusiti. Zadet je bil tudi stranski for Mamola, toda strel ni imel posebnega učinka. Kroglja je prebila opazovalnico pri stražnici Komila. Dve granati sta udarili v bližino brezzične brzojavne postaje. V celem sta bila težko poškodovana dva vojaka.

Potopljena angleška oklopna križarka.

London, 16. oktobra. (Kor. urad.) Komunikacije angleške admiralitete razglša, da so sovražne torpedovke včeraj popoldne v Severnem morju napadle oklopno križarko „Hawke“ in jo potopile. Rešili smo 49 mož posadke, 350 mož pa pogrešamo.

Oklopna križarka „Hawke“ je bila dolga 110 metrov, široka pa 18 metrov; obsega 7350 ton 12.520 konjskimi silami. Vozila je 20 vozlov na uro ter bila zgrajena leta 1890. Na krovu je imela posadko 544 mož.

Trdnjava v moderni vojni.

(Konec.)

Četudi je pa v gotovih okolščinah izredno velike važnosti, da se obdrži kak utrjen kraj, ima na drugi strani general pl. Beseler vendar-le prav, ko pravi, da bo v bodoče padec kake trdnjave komaj še kdaj odločil izid kake vojne. Usoda kakega naroda se nikakor ne more odločiti s posestjo kakega kraja, pa naj bo ta sam na sebi še tako važen, ali se za takega smatra. Okolnost, da je l. 1870/71. odpor Francije prenehal, ko je padel Pariz, ne more služiti kot protidokaz. Predvsem je bil pomen Pariza za Francosko čisto nenačuden. Vsi življenski interesi in duševne sile francoskega naroda so bile tako zelo osredotočene in združene v Parizu, kakor tega ni najti v nobeni drugi deželi. Tudi je bil velik del francoske armade v Parizu obkoljen ter je bil za državo izgubljen, ko se je Pariz vdal. Ta zadnja okolnost in pa porazi provincialnih armad na zapadu, severu in jugovzhodu Francije so bili pravzaprav odločilni. Če bi imela Francija, ko je Pariz padel, še znatno armadno moč na odprtem polju, bi bil njen odpor lahko še dalje trajal.

Kako brezpomembna je v gotovih okolščinah izguba glavnega mesta, nam priča burska vojna. Ko je padla Pretoria, glavno mesto in edina takoimenovana trdnjava v Transvaalu, in so si Angleži osvojili celo deželo, so Buri še skoro dve leti nadaljevali vojno in izšli iz nje nezmagani. Duša ljudstva se mora zmagati in upogniti, da se doseže zmaga. Za ta uspeh pa more biti odločilna posest kake trdnjave le v najredkejših izjemnih slučajih in vselej samo posredno. V poljskem boju in ne v boju za trdnjave leži danes odločitev bolj kakor kdaj prej. To je dano samo posebi v sami naravi moderne vojne, ki se ne vodi več kakor preje v omejene svrhe in na omejenem vojnem pozorišču, marveč predstavlja silno borbo celih ljudstev, borbo fizičnih, duševnih in moralčnih sil, v kateri ne odločajo materialne moči, marveč nevidljive sile, ki se ne dajo tehtati.

Vojnoodločilnega pomena torej danes trdnjava v velikih državah nima, in armada, ki bi se hotela omejiti na defenzivno brambo za jarki in okopi, bi slabo razumela bistvo moderne vojne. Zato je tudi nepretrgano utrditev meje označiti za zmoto. Nasprotno pa ni nemogoče, marveč celo priporočljivo, da se mejne utrdbe izkoristijo v svrhe poljske vojne, predvsem v ofenzivnem zmislu. To pa treba vedno imeti pred očmi.

V začetku kake vojne, v dobi zbiranja in razvrščanja, je naloga trdnjav vsekakor zgolj defenzivna, v gori opisanem smislu opora strategične brambe. Mejne utrdbe podpirajo v tej dobi mejno varstvo, ne kot črta zatvornih forov ali celo kot kitajski zid, marveč tako, da nudijo zanesljivo varstvo najvažnejšim cestnim in

železniškim križiščem, prehodom čez reke in gorskim prelazom. Kolikor hitreje začne to varstvo učinkovati, toliko boljše podpira težavne in mnogostranske naloge obmejnih čet: varstva potrebna mejna črta se zoži, neposredno so zavarovane najvažnejše mejne točke ali proge in obmejne varnostne čete lahko hitro dobe močno podporo ali pa varno oporo.

S tem začetnim zgolj defenzivnim udejstvovanjem pa pomen mejnih utrdb še nikakor ni izčrpan. Če gre naprej za to, da se zavaruje mobilizacija in razvrstitev čet, je treba potem, ko je to izvršeno, držati odprta vrata za vhod v sovražnikovo deželo, in to posebno ondi, kjer tvorijo mejo velike reke ali manjše vode ali jo v majhni oddaljenosti spremljajo. Kritičnost prehoda čez večjo ali manjšo reko, morda pred očmi sovražnika s prostranimi in na daleč učinkujočimi predmostji če že ne odpravi, pa vsaj zmanjša: varna in nemotena zveza z bregovi je v takih okoliščinah prvi korak h krepki ofenzivi. Ofenzivna vrednost trdnjave pa ni morda omenjena samo na take posebne razmere, marveč je veliko splošnejša.

Če hoče kak napadalec v neki gotovini smeri prodirati, da bi na tej točki vodil boj s premočjo, more k taki ofenzivi nasproti enako vrednemu ali celo močnejšemu sovražniku le na ta način dobiti zadostnih sil, da na drugem mestu štedi z močmi. Na tako oslabljenih frontah se je treba odločilnemu boju izogibati in skušati sovražnika zadržati, bodisi da odpove kako strateško krilo, bodisi s trdovratno brambo, opirajoč se na ugoden teren. In tu stopi v svojo veljavo trdnjava. Njeno bistvo je v tem, da zahteva od sovražnika veliko več sil proti sebi, nego jih potrebuje sama za obrambo. Na strateških frontah tedaj, ki se morajo vzdržati s slabimi močmi, tvori trdnjava bistveno sredstvo za obrambo in v danih okoliščinah omogočuje s tem na drugem mestu ofenzivo, ki stremi za odločitvijo. Tej nalogi pa more samo tedaj zadotiti, ako v resnici veže sovražnikove moči, ki so izdatno večje nega njena lastna posadka, ako je sovražnik ne more zadovoljiti s tem, da bi jo dal zastražiti z manjšimi oddelki. Trdnjava sama mora tedaj imeti gotovo ofenzivno moč, ki sovražnika prisili, da postavi proti njej veliko večje brambne sile, na drugi strani pa mora kriti objekte, katerih posest bi bila za sovražnika velikega operativnega pomena, tako da se res trudi, da bi se jih polastil. To zadnje se doseže s tem, da se izbere primerne točke, ki se utrdijo, prvo pa je odvisno od načina utrditve in oborožbe.

Vpoklicanje črne vojske.

K črnovojniškemu službovanju pod orožjem bodo vpoklicani:

Črnovojniški obvezanci, rojeni v l. 1878. do incl. 1890., ki so bili do incl. l. 1913. spoznani pri naborih za nesposobne (waffenunfähig), ali pa potom superarbitracije odpuščeni iz vojaške, oziroma žandarmerijske službe in katere bo pregledovalna komisija spoznala za sposobne, da služijo v oboroženi črni vojski.

K pregledovanju ni treba priti:

1. onim, ki že služijo v črni vojski — oboroženi ali neoboroženi — ali pa se nahajajo v drugi aktivni vojaški službi;

2. zdravnikom (doktorjem medicine);

3. vojaškim gažistom, ki so vpokojeni, ali pa se nahajajo „izven službe“ („ausser Dienst“) ter vsem

onim, ki so služili vojake, pa se nahajajo v državni oskrbi;

4. onim, ki so radi hib za vsako službo in tudi za črno vojsko nesposobni, ako imajo črnovojniško odpustnico, ali pa certifikat, da so črnovojniške službe opróščeni, oziroma, ki so bili že svoj čas iz nabornih seznamov izčrtani;

5. onim, ki so bili že za časa njihove črnovojniške obveznosti potom superarbitracije spoznani za nesposobne (waffenunfähig);

6. osebam, katerim manjka roka ali noga, ki so slepe na obe očesi, gluhomemim, kretenom, sodnijsko proglašeni blaznežem in idiotom, v kolikor niso bili že popreje spoznani za nesposobne in končno tudi drugim, na umu bolnim in epileptikom, ako se predlože komisiji tozadevni dokazi.

Pregledovanje se vrši v času od 16. novembra do 31. decembra t. l. Kraj, dan in ura se še posebej razglasi.

Črnovojniški obvezanci imajo prosto vožnjo do kraja, kjer posluje pregledovalna komisija in nazaj. V to svrhu pa si je treba preskrbeti do 31. oktobra od občine bivališča črnovojniško legitimacijo.

Črnovojniški obvezanci, ki prebivajo v drugem političnem okraju, kakor v onem, v katerem se nahaja njihova domovinska občina, se morajo na vsak način do vstevši 31. oktobra t. l. prijaviti na županstvu (magistratu) občine svoje bivališče s primernim dokumentom (krstnim listom, domovnico, delavsko knjigo itd.) ter dobe tam črnovojniško legitimacijo.

To legitimacijo (črnovojniški legitimacijski list) je dobro shraniti in prinesiti k pregledovanju s seboj.

Oni črnovojniški obvezanci, ki se — radi nepremagljivih zaprek, ne morejo postaviti na zanje določen dan pred pregledovalno komisijo, bodo morali priti k naknadnemu pregledovanju, glede katerega izide poseben razglas.

Vpoklicanje pod zastave.

Oni črnovojniški obvezanci, ki bodo spoznani za sposobne, bodo pozneje poklicani pod zastave. Pri pregledovanju bodo izvedeli, kam da so prideleni.

Oni črnovojniški obvezanci, ki uživajo ugodnost v zmislu § 29. brambnega zakona — posvečeni duhovniki, duhovniški kandidati zakonito priznanih verizpovedanj — ne bodo služili pod orožjem. Javiti se morajo pred pregledovalno komisijo z dokumenti, kateri dokazujejo to lastnost.

Črnovojniški zavezanci, ki so v zmislu brambnega zakona dokazali svojo znanstveno usposobljenost za enoletno prostovoljstvo že pri svoječasnem naboru, ali pa jo dokažejo sedaj pred pregledovalno komisijo, dobe dovoljenje, da nosijo enoletniške oznake tudi v črni vojski.

Tedenske novice.

(Nabor črnovojnih obvezancev prvega poziva.) Med črnovojniškimi obvezanci, ki zato niso poklicani pod orožje, ker so bili svoj čas pri naboru ali preizkušnji ali tudi pri superarbitraciji spoznani za nesposobne, je mnogo močnih mož, ki bi bili sedaj popolnoma zmožni služiti v vojski. Mnogo takih, ki so bili pri naboru spoznani kot slabotni, so se pozneje okrepili, marsikatere pohabljenosti so tekom let izgibile in morda se je prejšnja leta včasih tudi prestrogo presojalo zmožnost. Da se more množičim se zahtevam

na vojno silo ustreči ter ustvariti kolikor mogoče velik reservoir izvežbanih vojnih obvezancev ter pravično razdeliti bremena obrambe na vse prebivalstvo, se namerava sedaj izvršiti nabor črnovojnih obvezancev prvega poziva, ki naj pokaže, ali so ti sedaj sposobni za vojsko, to je, ali morejo služiti v črni vojski. K temu naboru seveda onim ne bo treba priti, o katerih je znano, da so za vsako službo v črni vojski nezmožni. Tudi ne bodo prišli v poštev oni črnovojniški obvezanci, ki vrše že sedaj črnovojniško službo, če tudi brez orožja, ali ki so določeni za tako službo, kakor zdravniki, ali pa, ki služijo svrhom vojske že sedaj, n. pr. pri armadi priklopljenih prostovoljskih zborih (poljskih in ukrajinskih legijah). K naboru tudi onim ne bo treba priti, ki so bili šele tekom leta 1914. spoznani kot nezmožni nositi orožje, ali pa že med svojo črnovojniško dolžnostjo superarbitrirani. Nabor se bo torej raztezal z gornjimi izjemami načeloma na črnovojniške obvezance, rojene v letih od 1878. do vštetelega l. 1890., ki so bili do vštetelega leta 1913. pri naboru ali preizkusitvi spoznani kot nesposobni za orožje ali pa so bili potom superarbitracije izločeni iz skupne vojske, domobranstva ali orožništva. Tudi ogrska vlada je sporazumno z vojnim ministrom sklenila črnovojniške obvezance v starosti od 24 do 36 let, ki še niso bili vojaško izvežbani, za slučaj eventualne potrebe že sedaj dati popisati in preizkusiti glede na njih sposobnost za vojaško službo.

(Južna železnica znižala vozne listke za domače obiskovalce ranjencev.) Južna železnica kakor več drugih privatnih železnic je znižala ceno voznih listkov za domače obiskovalce ranjencev za polovico. Pravico do te cene imajo starši, bratje in sestre ranjencev. Velja pa ta listek samo za tiste, ki se peljejo čez 50 km daleč.

(Predpisi o klanju telet.) Vlada je izdala odredbo, ki meri na to, da se omeji klanje telet. Odslej se bodo smela klati teleta, ki niso še šest mesecev stara, samo s posebnim dovoljenjem uradnih organov, oziroma županstva. Manj kakor šest mesecev stara teleta se bodo smela klati samo, če niso sposobna za rejo, če ni zanje prostora, ali krme, ali če je lastnik v takih gospodarskih razmerah, da je klanje zanj potrebno. Vlada upa, da se bo pač klalo še vedno dovolj telet za konzum, živinoreja pa da se bo vendar ohranila na sedanji stopnji.

Razne stvari po svetu.

(Cepljenje proti koleri v armadi.) Dunajski bakterijologični institut je odposlal v Galicijo 120.000 paketov seruma proti koleri. Pod vodstvom strokovnjaka dr. Bussona, ki je deloval svoj čas na Balkanu, se je pričelo cepljenje vojakov proti koleri. Cepljenje ne povzroča nikakih bolečin ali neprijetnosti. Učinek traja prilično tri mesece. Novi serum sicer ni popolnoma sigurno sredstvo in ne obvaruje popolnoma zanesljivo pred nalezenjem, toda vsekakor povzroči, da poteče bolezen za cepljenega prav milo in ne konča smrtno. Cepljenje izvršujejo posebne zdravniške komisije, ki potujejo od armade do armade.

(Odlikovanja naših generalov.) Cesar je podelil red železne krone prve vrste z vojno dekoracijo brez pristojbin feldmaršallieutnantu Kusmaneku, trdnjavskega poveljniku v Przemyslu, v priznanje hrabre

obrambe trdnjave proti z veliko premočjo in ljutostjo izvršenim napadom; nadalje red železne krone druge vrste z vojno dekoracijo v priznanje hrabre, uspešne borbe proti sovražniku, feldcajkmajstru Ljubičiču, poveljniku 11. kora, feldmaršallieutnantu Lipovščaku, poveljniku 2. pehotne armadne divizije in generalnemu majorju izven službe, Alojzu knezu Schönburg-Hartensteinu, poveljniku 88. strelske brigade, in končne viteški križ Leopoldovega reda z vojno dekoracijo feldmaršallieutnantu pl. Eislerju, poveljniku 48. pehotne armadne divizije.

(Poizvedbe o ujetnikih in občevanje z njimi.) V zadnjem času se množe slučajji, da pošiljajo ljudje prošnje na c. kr. ministrstvo za vnanje stvari, ali pa na Dunajsko veleposlaništvo Zjedinenih držav Ameriških za pojasnila o posamičnih v vojnem ujetništvu nahajočih se pripadnikih naše vojske, ali pa da bi se le-tem odposlale denarne ali poštno pošiljatve. Za dobivanje in širjenje takih pojasnil in posredovanje prometa z našimi vojnimi ujetniki v sovražnih deželah je poklicana izključno le centralna pisarna za izkazovanje na Dunaju, ki je v smislu mednarodnih pogodb v rednih zvezah z enakimi institucijami v sovražnih državah v Nišu in Petrogradu. Prošnje uvodoma omenjenih se ne morejo torej reševati drugače, nego z odpošiljanjem na rečeno pisarno. Obračati se je najbolje direktno na „Gemeinsames Zentral-Nachweisbureau, Hilfs und Auskunftsstelle für Kriegsgefangene und Internierte“, Wien, Jasomirgott-Strasse 6.

(Lastniki parnih kotlov in parnih strojev) se opozarjajo na ministerijalno odredbo z dne 5. avgusta 1914, drž. zak. štev. 206, vsled katere se v slučaju odpoklica preizkušenih strežnikov parnih kotlov in parnih strojev v vojno službo, za dobo vojne in dokler je namestitev s takimi kvalifikovanimi strežniki neizvršljiva, smejo uporabljati za strežbo parnih kotlov in parnih strojev tudi nepreizkušene osebe. Uporabo takih strežnikov pa mora dovoliti pristojni komisar za preizkuševanje parnih kotlov, kateremu so tedaj nemudoma naznaniti dotične osebe ter pri tem navesti okoliščine, ki dokazujejo njihovo sposobnost.

(Disciplinarne odredbe.) Vojaško zapovedništvo mora o interesu ugleda armade, kakor v splošnem interesu, zlasti pa v interesu vojaštvu prijaznega prebivalstva ukreniti odredbe, ki naj preprečijo, da vojaki iz moštva na ulicah in v gostilnah, pripovedujoč vojne doživljaje in prestane napore, izvabljajo človekoljubnim in vojaštvu naklonjenim ljudem denarna darila. Navadno so to alkoholiki, ki skušajo s svojimi pripovedovanji samo usmiljenje zbuditi, da si pridobe dovolj novih sredstev za nakup alkoholičnih pijač. Ker tudi ni izključeno, da so si sumljivi elementi, ki niso vojaškega stanu, na nedovoljen način preskrbeli uniforme (kar je vsled tega lahko mogoče, ker je mnogo vojakov v zasebni oskrbi), je upravičeno domnevanje, da tisti direktno darove pobirajoči beračeji ljudje sploh niso vojaki. Pripomniti je, da je zadostno preskrbljeno tako za vojake, ki so v bolnicah, kakor za tiste, ki so v privatni oskrbi, in temu moštvo ni nikakor treba beračiti za milodare. V privatni oskrbi nahajajoče se moštvo dobiva na dan po 2 K. Pa tudi z moralnega in disciplinarnega stališča je popolnoma nedopustno, da se trpi potepajoče se in beračeje vojaške osebe, ki so v mnogih slučajih tudi primerno alkoholizirane in zato je bilo zaukazano, da je ljudi, ki store kaj takega, brezpogojno in brezobzirno aretirati.